

Ad illustrissimū principem

vdalricum wirttembergensem et theccensem duce/mōtis
que pellicardi comitem/dominū suūm excellentissimū um

Epistola Henrici Bebelij Justingensis Suedi

Priscis mos fuit scriptorib⁹: princeps illustrissime ingenua
rū artium studia litteris demandaret atq; inā data litteris cōse
crare principibus: quoniā neq; quicq; oportet magis vel meli
ora scire vel plura q̄ principem: cui⁹ doctrina omnib⁹ potest p
desse subiectis: quē morem nimirum cōmendatione dignum: z
a iouis seculo iniriū habuisse (teste Lactantio) et ad hoc cui ob
seruatum cum ania duertissem: hec prima meorum studiorum
stipendia tibi principi Florentissimo dicare statui: sperans ex
hoc rem tibi facturum gratissimam: cum in primis hāc tuam
iuuenilem etatem cōgruentissime instituere possent be nre cō
mentationes: nec p̄cor admittas quorundā funestam dementi
am: qui solius ventri satellites mox dicturient: principem de
cere arma non litteras tractar q̄n campo sudare: non inciosif
philosophorum scholis torpescere: pereant (dicentes) somnicu
losi sophistę qui te ad inanes verboz argutias non ad res for
titer gerendas cohortantur: quibus p̄cor non p̄beas aurem
p̄sertim in hac tenera etate: quoniam z ipsi que recta sunt nū
quam nouerunt aut didicerunt: z in eorum iacturam est magis
na principum sapientia: dum non habent vel p̄dandū p̄ suo
libito/vel immodice luxurię licentiam: sed cōsule queso historiz
as veteres: Et inuenies pene omnes qui superiorib⁹ ipib⁹ flo
ruerunt/ nomini fama rebusq; clarissime gestis cātatissimos
et nouisse lras egregiez eaz cultores sumo fuisse amore p̄secu
tos: sed qm̄ scriptoz libri tot scātā exēplis. vt sup̄uacū videat
plā in mediū afferre: s̄ vnū hortari nō desinā vt crebro legas z
diligentissimē cōsideres/ Antigoni macedonū regis sapientissimi
eplaz ad zenonē philosophū. vbi qd lraz studii p̄ferat p̄cipib⁹
op̄te ex p̄ssit. Sūt autē hec p̄ba vt scribit Diogenes Laertius
libro vij. de vit⁹ philosophoz: Rex Antigoni⁹ zenoni p̄ho salu
A ij

A Iouis sc̄to.

Durare
dedicare
incipere
referre

tem: Ego fortuna me quidem et gloria vitam tuam anteire existi-
mo. Ceterum disciplinis, itudisq; liberalibus, et perfecta fe-
licitate, quã tute possides, longe abs te p̄celli sentio: quo circa te
orare statui, ut ad me p̄ficiscaris: id mihi persuadens, te p̄ces
meas minime irritas fieri passur: Tu igit modis omnib; eni-
tere, ut tuo contubernio fruamur: hoc pro certo habens, te non
mei tantũ, sed somnũ simul macedonum eruditorem fore inã
qui macedonie regem erudit: atq; ad virtutem imbuit; eum et
subditos quosq; in truerere ad fortitudinem et probitatem certũ
est: nam cuiusmodi fuerit ducitales, ut plurimum subditos fie-
ri necesse est: hęc ille, vide et quanti Alexander ille terrarum do-
mitor litteras fecerit, qui scripsit Aristoteli philosopho: se mali-
le scientia et doctrina alios anteire, q̄ diuitijs; nec falsus est et
deceptus: per sapientiam em̄ reges regnant, ut sapientissimus
hebreor; Salomon testis est: qui et tertio Prouerbior; dicit:
Beatus homo qui inuenit sapientia, et qui affluit prudentia et
scientiam, melior est em̄ acquisitio eius negotiatione auri et argẽ-
ti primi et purissimi fructus eius: p̄ciosior est cunctis opib; sapi-
entia; et omnia quę desiderantur, non possunt huic comparari:
longitudo in dextra eius, et in sinistra illius diuitijs et gloria;
vie eius pulchret, et omnes semite pacifice et. Et quid te externis
obtundam exemplis; cum domesticis abundare possim; pone
ante oculos Eberardum seniozem wirttembergensis ducis; pri-
mum auctorem, et thecessis instauratorem: tuum non solum
necessarium, sed patrem, sed educatorem indulgentissimũ; vide,
quantum scientiam et scientiarum cultores obseruauerit; vis
de quantum consecutus sit: id scilicet, ut nullus p̄stantior, ne-
q; foris neq; domi, nec sapientior in tota germania princeps iu-
dicatus, et pro confesso ab omnibus habitus sit: cuius laudi-
bus enarrãtis si homerus adesset, ut verbis utar hieronymi,
vel succumberet vel inuideret: eius nãq; virtutes adeo inter se
certare existimantur, ut quam cui p̄feras, sit difficillimum fer-
re sententiam: adeoq; omnibus sunt exploratę, ut siquid egregi-
um; siquid magnificum; siquid Principe dignum; Optima-
tes germanie meminisse volunt. Ex illius rebus bene gestis;
Acute dictis; Prudenter expogitatis; exemplum adducant, illũ

Igitur potissimum emulare eiusque maximas virtutes effinge-
re iure hereditario successorem non liberaliter modo seducauit:
sed et supra omnes mortales dilexit: quod magis est amavit plu-
rimum: videns in te eas esse ingenij dotes: et iuuenilem animi
vigorem: et tanta future virtutis argumeta: eamque formę et pul-
chritudinis venerationem (gratior namque est pulcro veniens e
corpore virtus) vt si bona animi et corporis tibi a natura libe-
ralissime administrata sequi non deserere velis: futurum aliquā
vt non suas tantum incredibiles easdemque immortales virtu-
tes sis superaturus: sed et cum omni antiquitate de omni ge-
nere virtutis concedere possis: quę gloriosissime: quod vt tibi cō-
tingat: studeas sapientię que soloptime princeps: et bonis litte-
ris: p̄sertim in tenerioribus annis: quarum fructus a me, supe-
rius cōmemoratus est: quę etsi nullam aliam vtilitatem habent
litterę in principibus: hec esset vel maximaquam demerit? pha-
larcus expressit ad Ptholomeum regem: vbi monebat: vt cre-
bro libros lecitaret: quoniam que amici non audent principi-
bus demonstrare: ea omnia in libris scripta reperiuntur: nam
nemo ex aulicis est: qui et si viderit principē perturbato animo
quandoque facere que sunt contra decorum et honestatem: aude-
at tamen eundem vel castigare: vel quod lenius est admonere
erroris: indignationem enim timet: cū oīa blanditijs et applau-
su sic agantur: fit (cum nemo vnus per seipm oib? rebus vltimo-
deste vel prudenter agendis sufficiat) vt sepe maximi reges et
principes in summam precipitetur calamitatem: florentissima
que regna vnus temeritate euertantur: et sepius sint euersa: etc:
At quid ego infine sortis homine pluribus demorer: et tu
as pietissimas obtundam: aures longa oratione: cum tecum
habeas plures viros in omni genere virtutum et scientiarum
prestantissimos: quorum ductu et auspicijs nihil ages: quod te
fecisse peniteat: Ego autem quod nostri instituti est tibi et nomi-
ni tuo gloriosissimo nuncupatim hoc opusculum dedico: sub-
tuo igitur patrociniore tutela p̄tegas hoc mancipium tibi dedi-
tissimum: et eum per oculum licuerit legas et relegas: inuenies
enim que tibi placitura speror: que minime sunt principi deho-
nestamento: quę etsi non dubitem princeps optime futuros non
nullos: qui intemperanter mihi insultabunt (inquietes) pluri:
A ij

bus verbis sapientiam predicasti: at nihil afferes de sapientia
sed describēdis litteris. Et lingue latine vera obseruatione: q̄
nihil ad sapientiam faciunt: quibus facile respondendū est: ne
minem posse ascendere vno momento et gradu per scalam ab
imo ad summū: sed gradatim ⁊ per singulos gradus eundo sic
neminem ad sapientiam: nisi per multos gradus et multas va
riarū rerum exercitationes aspirare posse certissimū est: nec cre
das te p̄cipe indignum: hoc paruum de condendis epistolis
rudimentum: atq; de abusione lingue latine cōmentariola. Ari
stoteles enim rem se gratam facere arbitratus est. Alexandro
cum esset in tua etate: vel paulo proeectior: cum parū impri
mis libellum de cōponendis orationib⁹ illi dedicauerit: et ale
xander magni muneris loco dixit: dignissimum in quo prin
cipis ingenium desudaret iudicauit. Alexander ille inq; magn⁹
macedonię rex: qui (vt scribit Plutarchus) cum audiuisset ana
rarchum de infinitate mundorum differens fleuit: amicisq; ro
gantibus: quidnam fletet: an non (inquit) dignum est fletet: si cū
infiniti sint mundi/ domini vnus vix facti fuerimus: nihil igitur
alienum a veterum instituto fecisse mihi persuadeo: cum ⁊
iulius pollux de rerum vocabulis librum cōmodo imperatori
romano dedicare non erubuerit. Accipe igitur princeps ⁊ colu
men. suenozum/ fausto numie famuli tui deditissimi munuscu
lum: quod quanto breuius tāto acceptius est. quod si tibi hec
placuisse intellexero/ dabis mihi stimulum ad edenda maiora:
Vale ⁊ cōmendatum me habe. Ex Tūbinga quarto Idus Ju
lias. M. LXXX. vi.

Saphicon eiusdē Ad eūdem
principem Adalricū wūrtē
bergensium Ducem.

Sueuicē princeps columē l'ona
Spel' vdalricerz facit patrone
Dum qui sūt studio vigentes
Ingenioqz

In tuas quibus mea musa lau-
des

Torpeat princeps faciat pazue
Des tñ gestit cecinisse dulcis
Carmina saphus

Dedicet grandes alij catbur-
nos

Arma vel martis tumidi vo-
mentes

Turbidis pulsent animisqz
pbebum

Magna p fessi
Thure nos puor: teneto litam?

Flosclo etat: tenere iuuentē
Principi (austeras capiet ca-

menas
Scriozannus)

Lacte p fusu: Lytherea vultū
Sanguine z rubro tibi dat be-
nigne

Ut solet pulchris sil' z pudicis
Sepe puellis

Ut tibi missa feritate tygris
Luderet corā cupiēs amare

In tuum z tristes traheres fa-
uorem

Ipse nouercas
Pulchrior p' nitido refulget

Lorpeia nullo peritura fato

Qua magis cunctos venies
per annos

Conspiciendus
Dilig' mltū Lecrois minerug

Dona: p' tūctis studio refētus
Dicerz vates colerēz fouere

Castra sororum
Fronte quapropter nitida cas-
pescas

Ingeni nri vigilēs labores
Qui iubent crassum posuisse

lingue
Murmur ineptē

Qui iubent Sueuos triūm
magistros

Die romano didicisse fari
Edere et docte Aufonio lati-

nas
Dore loquelas

Signa laturus medium per
hostem

Barbare gētis veluti camill?
Comprimam nuper geticum

venusto
Dre labellum

Q' mibi quātas docil' iunēta
Deberio quātas studiosa has

bebit
Gratias q' Bebelio magistro

He didicere
TELOR

A tū